

İMANIN ŞARTLARI*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn...

İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

الْإِيمَانُ أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ
وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَالْمَوْتِ وَالْحَيَاةِ بَعْدَ
الْمَوْتِ وَتُؤْمِنَ بِالْجَنَّةِ وَالنَّارِ وَالْحِسَابِ
وَالْمِيزَانِ وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ كُلِّهِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ فَإِذَا
فَعَلْتَ ذَلِكَ فَقَدْ أَمَنْتَ

حم.ن. عن ابن عباس؛ حم. عن أبي عامر وأبي مالك؛ ن. عن أنس؛ كر. عن عبد الرحمن بن غنم

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

RE. 192/9 (El-îmânü; en tü'mine bi'llâhi, ve'l-yevmi'l-âhiri, ve'l-melâiketi, ve'l-kitâbi ve'n-nebiyyîne, ve'l-mevti, ve'l-hayâti ba'de'l-mevti, ve tü'mine bi'l-cenneti, ve'n-nâri, ve'l-hisâbi, ve'l-mîzâni, ve tü'mine bi'l-kaderi küllihî, hayrihî ve şerrihî; feizâ fealte zâlike fekad âmente.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

“—Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Seyyidü's-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât!
[Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a.Allah'a İman

Ahmed ibn-i Hanbel ve Neseî, Abdullah ibn-i Abbas RA'dan; Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Âmir ve Ebû Malik'ten; Nesei, Enes ibn- i Mâlik RA'dan; İbn-i Asâkir, Abdurrahman ibn-i Ganem RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

الْإِيمَانُ أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ
وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَالْمَوْتِ وَالْحَيَاةِ بَعْدَ
الْمَوْتِ وَتُؤْمِنَ بِالْجَنَّةِ وَالنَّارِ وَالْحِسَابِ
وَالْمِيزَانِ وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ كُلِّهِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ فَإِذَا
فَعَلْتَ ذَلِكَ فَقَدْ أَمَنْتَ

حم.ن. عن ابن عباس؛ حم. عن أبي عامر وأبي مالك؛ ن. عن أنس؛ كر. عن عبد الرحمن
بن غنم

RE. 192/9 (*El-imânü; en tü'mine bi'llâhi, ve'l-yevmi'l-âhiri, ve'l-melâiketi, ve'l-kitâbi ve'n-nebiyyîne, ve'l-mevti, ve'l-hayâti ba'de'l-mevti, ve tü'mine bi'l-cenneti, ve'n-nâri, ve'l-hisâbi, ve'l-mîzâni, ve tü'mine bi'l-kaderi küllihî, hayrihî ve şerrihî; feizâ fealte zâlike fekad âmente.*)

(*El-imânü*) “İman, (*en tü'mine bi'llâhi*) Allah'a, (*ve'l-yevmi'l-âhiri*) ahiret gününe, (*ve'l-melâiketi*) meleklerle, (*ve'l-kitâbi*) kitaba, (*ve'n-nebiyyîne*) peygamberlere, (*ve'l-mevti*) ölüme, (*ve'l-hayâti ba'de'l-mevti*) ölümden

¹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.319, no:2926; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.191, no:112; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.169, no:4832; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.193, no:114; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Asâkir, c.XXXV, s.312; Abdurrahman ibn-i Ganem RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.26, no:14; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.54, no:10238.

sonraki hayata inanman; (ve tû'mine bi'l-cenneti) Cennete, (ve'n-nâri) Cehennem, (ve'l-hisâbi) hesaba, (ve'l-mîzâni) mizana inanman; (ve tû'mine bi'l-kaderi küllihi) kaderin hepsine, (hayrihî ve şerrihî) hayrına ve şerrine inanmandır. (Feizâ fealte zâlike fekad âmente) Böyle yaptığın takdirde, bunların hepsine böyle inanırsan, iman etmiş olursun.”

İslam'ın kökü imandır, iman olmayınca hiçbir şey yok.

“—İman nasıl olur ve nasıldır?”

Hepimiz, “*Lâ ilâhe illa'llâh, Muhammedün rasûlü'llâh*” dedik miydi, kendimizi mü'min olarak sayıyoruz ve el-hamdü lillâh mü'miniz.

Bugün de Rasûl-ü Ekrem SAS bize imanı tarif ediyor:

(*El-imânü en tû'mine bi'llâhi*) “İman, Allah'a inanmandır.”

Mâlum Cenâb-ı Hakk'ın zâtî ve subûtî sıfatları vardır. Subûtî sıfatlar: Hayat, ilim, semî', basar, irâdet, kudret, kelim, tekvin. Bu sıfatları bilmek ve buna inanmak lazım!

Hayat denince, bizdeki hayat gibi değildir. Bizim hayatımız muvakkat bir hayat, onun bizi yaşatmasıyla yaşıyoruz. O bizi yaşatmazsa biz yaşayamayız. Ama Allahu Celle ve Alâ'nın hayatı böyle değil.

İlim, biz biliyoruz, kitapları okuyoruz, hocalarımızdan dinliyoruz bir malumat sahibi oluyoruz, bilgi bizde öyle hasıl oluyor. Halbuki Hazreti Allahu celle ve alâ'nın bilgisi böyle değil.

İşitmemiz, işte kulaklarımızla oluyor. Kulaklarımızda bir arıza olsa işitemeyiz ve imkân da bulunmaz. Ama Cenâb-ı Hakk'ın işitmesi böyle kulakla değil.

Görmek, tabii gözümüzle görüyoruz, gözümüzde bir arıza olsa göremeyiz. Ama Allah-u Teâlâ'daki görme böyle değil. O bütün varlığını görüyor. Birini görmesi diğerine de mani olmaz. Mesela şimdi dünya yuvarlak diyorlar, bir tarafı gece bir tarafı gündüz diyorlar. Biz ancak bu önümüzdekini görüyoruz, haydi yukarıya çıksak da bir tarafını görürüz, alt tarafını yine göremeyiz. Ama Allahu Celle ve A'lâ'nın görgüsü kâinatı muhît, her tarafını görür.

Öyle güneş gibi gündüzün bir zaman burada bir zamanda alt tarafta, öyle değil, mekândan münezzehtir olarak görür.

Sonra yaratıcıdır. Biz hiçbir şey yaratamayız. Yapıyoruz ama hep yaptıklarımız şekilden ibaret ve cansız. Can verme imkânını bulamayız. Ancak canı Allahu Celle ve A'lâ verir. Hem istediği gibi yaratır, hem de istediğine istediği kadar can verir, o da bir muayyen zaman içindir.

Sonra irâde ve kudret deniyor ki Cenâb-ı Hakk'ın kudreti. Bizim kudretimiz ancak onun verdiği kudret sayesinde bir parçacıktır yani,

irademiz de öyledir. Onun verdiği bir irade ile bir iş yapabiliriz. İradesinin dışında yapamayız bunu. Kudretimiz de ancak o kadardır.

Ama Cenâb-ı Hakk'ın kudreti kendindedir. Bak akıl erdirebilir misin, şu kâinata bir bak, ne ucu var ne bucağı var. O ucu bucağı olmayan kâinatın içerisindeki bütün varlıkların sahibi o, hepsini o yarattı.

Mesela şimdi Ay'a gittiler öğrendiler, Ay orada duruyor. Ay duruyor ama nasıl duruyor o koca Ay orada?

“—E câzibe kuvveti...” Hangi câzibe?

Allah-u Teâlâ'nın yarattığı bir nizam var, o nizamın dahilinde hepsi vazifesini yapmakta devam ediyorlar. Bunların hiç birisi kendiliğinden bir güç sahibi değildirler. Bu kocaman kâinatı yaratan ve bu kudreti, bu nizamı, bu intizamı veren hep Allah-u Teâlâ'dır.

Mesela güneş, takvimlere kadar intikal etmiştir, filan dakikada doğar, filan dakikada batar diyorlar. O kadar muntazam yani. Bu kaç bin senelerden beri hep aynı saat, aynı dakikada... Ay da öyle, güneş de öyle, bütün yıldızların hareketleri de hep aynı intizam dahilindedir.

E bizim de irademiz var, intizamımız var ama günde bu kadar insan ölüyor, o ona çarpıyor o ona çarpıyor. Gözümüzde var ama gözümüzün gördüğü irademize de sahip olmayarak arabalarımızı birbirimizle çarptırıyoruz. Demek eğer onlar böyle başboş olsalar birbirine çarparaktan dünya altüst olur. Ama o intizam

ne kadar güzel, hiç dakikası şaşmadan herkes yerli yerinde gidip gelmekte...

Onun için Allah-u Teâlâ'ya inanırsan bu sıfatlarına inanmak lazım.

Sonra Allah-u Teâlâ öyle bir Allah'tır ki, evveli yoktur. Bizim bak evvelimiz var. Şu kadar sene evvel dünyada yoktuk, ne zaman gideceğimiz de belli değil. Bir gün gelip dünyadan ayrılacağız, ahirete göçeceğiz. Ama Allah-u Teâlâ'nın evveli yoktur, filan tarihten itibaren diyemezsin. Son da bulamazsın. Ne evvelini bulabilirsin, ne sonunu bulabilirsin. Allah-u Teâlâ öyle bir Allah.

Sonra Allahu Celle ve A'lâ bir taneciktir, bir tane. O hristiyanların teslisi gibi üç değil, bir tanedir. Bütün kuvvet, bütün kudret hepsi kendisindedir.

Sonra benzeme denilen bir şey yoktur. Mesela insan bir şeyi hayallendirir hayalinde şöyledir böyledir derler, tarif edersen, ha o tarifi kafasında canlandırır, böyleymiş der. Fakat Allah-u Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri için böyle bir hayal tasavvuruna imkân yoktur, hayalini tasavvur büyük günahdır. Cenâb-ı Hak tasavvur olunmaz. Tasavvur edersen çünkü bir şey meydana getireceksin, bir canlı, bir heykel koyacaksın ki şuna benziyor diyeceksin, nasıl aklında olursa. Bunların hiç birisi Allah-u Teâlâ'ya benzemez. Onların hepsinden Cenâb-ı Hak müberrâdır.

Sonra biz yemekle yaşarız, ekmekle yaşarız, havayla yaşarız, yere basmak ihtiyacıdayız. Basacak yerimiz olmazsa olmaz. Yemeden

içmeden âri kalsak olmaz. Hava teneffüs etmeden yaşayamayız. Ama Cenâb-ı Hak Celle ve A'lâ'nın hayatı böyle bizim gibi şeylere bağlı değildir. *Kıyam bi-nefsihî*; kendi nefsi ile kâimdir.

Onun için Allahu Celle ve A'lâ dendiği vakitte, öyle bir kuvvet kudret hatırına gelecek ki bütün şu kâinatın, varlıkların ve bu kadar mevcudatın sahibi. Yalnız insan değil ki... İnsanın hududu işte dört milyar filan diyorlar. Fakat mahlûkatın sayısını Allah'tan başka kimse bilmez. Mahlûkatı yalnız görünen değil, görünmeyen nice varlıkları da var Allah-u Teâlâ'nın; melekleri de onlardan bir kısımdır.

Onun için Allah'a iman dendiği vakitte, o Allah-u Teâlâ'yı azametiyle, artık gönlünde ne kadar büyütürsen o kadar

büyüktür, Onun karşısında ne kadar hürmet, ne kadar saygı, ne kadar ta'zim yapabilirsen o kadar bahtiyar olursun.

b.Ahret Gününe İman

Bu Allah-u Teâlâ'ya imanın arkasından, (*Ve'l-yevmi'l-âhiri*)

“Ahiret gününe inanmak” gelir.

“—Ben Allah'a inandım!” demek yetmez. Pekâla, inandın ama ahiret günü de var.

“—Canım ahiret günü ne olacak, nedir o?”

Öleceğiz, öldükten sonra bir diriliş günü var. O diriliş gününde toplanacağız, o toplantı günü, kıyamet dedikleri o gün, ona ahiret günü diyorlar. Orada cennet, cehennem, hesap kitap olacak, cennetlikler, cehennemlikler ayrılacak.

“—Biz dünyayı gezdik, dünyanın hiçbir tarafında böyle bir şey görmedik. Bomboş bir yer, öyle bir yer yok?”

Bu inanç değil, Allah’a inanmış sayılmaz bu adam. İnsanın Allah’a inanması, aynı zamanda da bu ahirete inanması ile tamam olur. “Öldükten sonra ahiret hayatı yoktur!” diyen insan mü’min sayılmaz. Ne kadar, “Ben Allah’a inanıyorum, Allah vardır, aman ona karşı saygım çoktur!” dese de on para etmez. Ahirete inanacak, ahirete inanmadıkça insan Allahu Celle ve A’lâ’ya inanmış sayılmaz.

Bu ahireti nereden biliyoruz?

Bilmiyoruz. Cenâb-ı Hak diyor bunu, onun dediğine inanarak ahiretin varlığını hissediyoruz. O dedi ki:

“—Ahiret olacak, kıyamet olacak, insanlar benim huzurumda toplanacak. Sonra onların kimisi cennete, kimisi cehenneme gönderilecek.”

Buna inancımız var, bu gözle görünen bir şey değil. Ama Rabbimiz dedi ki: “Kıyamet var!”

“—Nerede diyor?”

Gönderdiği Kitâb-ı Azîmüşşân’da bunu böylece haber veriyor. Rasûl-i Ekrem’ini de Mi’rac’a çıkardığı vakitte;

“—Bak, burası cehennem, burası cennet!”
diyerek gösterdi.

O da geldi, ben bunları da gördüm diyerekten bize haber verdi. Binâen aleyh Rasûl-ü Ekrem’den de duyduk ve Allahu Celle veA’lâ’nın da emirleri mucibinde, ahirete de inanmak mecburiye- tindeyiz. Ahirete inanmadıkça insan, Allah’a inanmış sayılmaz.

Ahirete imanın birçok faydaları var. Ahirete inanmazsa insan, o zaman yani bir mes’uliyet günü, bir hesap günü tanımıyor. O insan için her yaptığı yanına kâr kalır. Her yaptığı yanına kârdır, yaşamanın sevdasındadır. Canı nasıl isterse öyle yaşar ve o yaşamasına da kimsenin engel olmasını istemez.

Canı nasıl isterse öyle yaşar. Senin hakkını tanımaz, ötekinin hakkını tanımaz. Kanun olmasa altüst eder ortalığı. Korktuğu bir şey varsa kanundandır. Beni de döverler, beni de hapsederler, beni de asarlar keserler, ondan korkaraktan bazı yapamadıkları vardır ama fırsat bulduğu vakitte her fenalığı yapar.

Niçin? Mesuliyet yok. E her zamanda onun başında polis, jandarma bir memur bulunmaz ya! İnsanın eline çok fırsatlar geçer. O fırsatlar zamanında da istediğini yapabilir insan.

Neden? Mes’uliyet yok, mesuliyet gününe inanmıyor. Mes’uliyet günü ki ahiret dediğimiz o gün, ona inanmadığı için insanlar dünyada canavardan daha beter olurlar.

Demek ki sen:

“—Gâvurlar var ya işte bir şey olmuyor.”

Gâvurlar da inanıyor âhirete. Gavur da âhirete inanır. Her kitabı olan gâvur ahiretin olacağına inanır; Yahudi’si de inanır, Ermeni’si de inanır, Rum’u da inanır. Yani inanmayan gâvurdan da beterdir. Çünkü gavurun da inancı var. O da İncil’im var diyor, Tevrat’ım var diyor, Zebur’um var diyor. Zebur’u da, Tevrat’ı da, İncil’i de ahiretin varlığını söyler. Onun için onların da inançları vardır.

Bu ahirete inanmakla beraber, pek çok kötülüklerin önüne geçilmiş olur.

c.Meleklerle İman

(Ve’l-melâiketi) “Meleklerine inanmak.”

Bir de meleklerine inanmak mecburiyetindeyiz.

Allah-u Teâlâ’nın bir de melekleri vardır ki gözle görülmez elle tutulmaz, sesleri sedâları da yoktur, öyle bir varlıktır bunlar. O varlık, Allah-u Teâlâ bizim menfaatimiz için yaratmıştır.

Herkesin vücudunda sayısız derecede melek vardır. O vazifeli melekler başka, günahlarımızı sevaplarımızı yazarlar, onlar ayrı. Bir de gözümüzün muhafızı, ağzımızın muhafızı, burnumuzun muhafızı, kafamızın muhafızı, vücudumuzun muhafızı ve diğer azalarımızda işleri tanzim eden sürülerle melekler vardır. Sürülerle melekler vardır, bunlar hep insan üzerinde vazifeli mahluklardır.

Bu mahlûkları Allah-u Teâlâ nurdan yaratmış. Nurdan yarattığı bu mahlûklarda çok kuvvet de vardır. Ufacıktır görünmez, fakat çok kuvvetleri vardır. Mesela Lut gölü dediğimiz göl, orada Lut kavmi dedikleri bir âsî kavim türedi. Bunlar lûtîlik denilen kötü huyla huylandılar ve bunların cezası İbrahim AS'ın zamanında oldu. Cezasını vermek üzere Cenâb-ı Hak meleklerinden bir meleği yolladı, orasını toprağıyla beraber yukarıya kaldırıp tertemiz etti. Bir meleğin kuvvetidir bu, yani gözle görülmeyen bir meleğin kuvveti tasavvur olunamayacak derecede geniştir. Melektir ama gözle de görülmez fakat hüneri, kuvveti çoktur.

Bunlar, insan kılığına da girer, her kılığa girebilir. Öyle bakarsın ki karşında güzel bir insan, fakat senin gibi insan değil, insan sıfatına girmiş bir melek. Mesela Cebrail AS, Peygamber SAS'in huzuruna ekseriyetle Dıhyetü'l-Kelbî denilen bir sahabinin kılığında gelirdi O sahâbî endam itibariyle çok güzel, yaratılış itibariyle güzel kimse idi. Onun kılığında gelir, Cenâb-ı Peygamber'e sorgular sorar, getirdiği vahiyleri verir ve giderdi.

Onun için meleklerle de inanmak mecburiyetindeyiz.

“—E ben gözümle görmediğim bir şeye inanamam?”

Hangi şeyini görüyorsun da inanacaksın? Aklını görüyor musun sen? Yok!.

Var mı aklın kabul edeceğimiz bir şeysi? Yok.

Ne ile anlıyoruz? Yaptığı işlerle anlıyoruz, bu adam akıllıdır veyahut akılsızdır. Yaptığı işe bakıyoruz işi akıllıysa, “Haa bu adam akıllı bir adam!” diyoruz. Deli ise, “Bu adamda akıl yok!” diyoruz. Aklı oradan anlıyoruz. Aklın kendisini görebilecek bir gücümüz yok.

Bu melekleri de biz ancak bunların yaptıkları işlerle görürüz. Yoksa kendilerini görmeye gücümüz yetmez. Ama Cenâb-ı Allah

Celle ve A'lâ peygamberlerimize, bizim Peygamberimize bahusus, onları kendi şekilleriyle gösterdi.

O gözle görülmeyen Cebrail AS'ın gücünü bir kere gösterdiği vakitte, Cibril AS kanatlarını açmış, şark ile garp arasını tamamıyla doldurmuş olduğu halde o kadar heybetiyle göründü. Halbuki Peygamberimiz Hira dağındayken ona vahiy geldi. İkra' ayetini okuyunca onu bir insan olarak böyle kucakladı ve sıktı.

Demek ki Cenâb-ı Hak meleklerle, gözle görülmedikleri halde kendilerine müthiş kuvvetler vermiştir. Mi'rac'a da götürürken önlerinde delil olarak gidenler onlardı.

Binâen aleyh meleklerle de inanmak mecburiyetindeyiz. Meleğe inanmayan insanın Allah'a imanı iman sayılmaz, ne kadar da inandım dese, para etmez.

Allah-u Teâlâ'nın melekleri o kadar çoktur ki, sayısını kendinden başka kimse bilmez. Yalnız dört tane büyüğünü bize söylerler: Azrail, Cebrail, Mikail, İsrafil diyerekten. Bu dört

tanesi büyükleridir. Diğerleri hudutsuz, sayısız, Allah'tan başka sayılarını kimse bilmez, o kadar çok. Ömürleri de, bizim gibi tükenmez. Çoğalmaları da bir acaip âlem; Bu yaptığımız tesbihlerle onların adetleri çok artar.

Bu meleklerle inanmamak demek bir budalalıktan ibarettir. Şimdi bize mikrop dediler, kolera mikrobu adını koydular neyse. Göz ile görülür mü, görebilir miyiz? Göremeyiz.

Elimizle tutabilir miyiz? Tutamayız.

Ne kadar? Çok ufak efendim.

Ancak nasıl görürsün?

O mikroskoplar var onlarla kimisi 10 bin, kimisi 20 bin, kimisi 50 bin, kimisi 100 bin defa büyütülebilir de ancak ondan sonra hayal meyal görürüz. Gördüğümüz şey hayal meyal. Ancak 40, 50, 100 bin defa büyütüldükten sonra görülebilen çok ufacık bir şey. Ama bugün işte o ufacık şey insanın canına okuyor. İnsanın canına okuyan ve insanı aciz durumda bırakan, ufak, gözle görülmeyen bir mahlûktur.

Bu, Allah'ın gözle göremediğimiz bu mahlûkuna inanıp da Allah-u Teâlâ'nın melekleri vardır dediğimiz vakitte onun karşısında tereddüt etmek, şaşkınlıktan başka bir şey değildir.

Allah-u Teâlâ'nın öyle melekleri de vardır ki, işte mikropların görülmediği gibi onlar da görülmezler. Fakat mikrobun zararı gibi onlar zararlı değildir, onlar hep hayır işlerinde kullanılır.

Bu meleklerle de inanmak mecburiyetindeyiz. Onun için namazlarınızı evlerinizde, bhusus gece namazlarınızı evlerinizde kılarken, namazlarınızı sesli okuyarak kılın, âşikar okuyarak kılın! Çünkü sizin namaz kılarken melekleriniz de size iştirak eder. Meleklerin imamı olarak, cemaat halinde onlarla beraber namaz kılmış olursun.

İkincisi, siz yine cehr ile Kur'an okuyunuz, bu melekler toplanır gelir oraya... Geldikleri vakitte senin evinin etrafında o gözle görülmeyen cin veya şeytanları da "Defolun buradan!" diyerekten kovarlar, o ev onların şerrinden de sâlim olur.

Niçin? O okuduğun Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın feyzine, kokusuna melekler yığılırlar. Bu yığıntıya şeytan dayanamaz, oradan kaçır; nasıl ki ezan okunduğu vakitte kaçtığı gibi.

Onun için bu meleklerle de iman etmek mecburiyetindeyiz. İman etmeyen insanın imanı iman sayılmaz.

O cahiller sözüdür ki:

“—Ben gözümle görmediğim şeye nasıl inanayım canım?”

Onun için gusülhanelerde ve sair yerlerde edeben riayet etmek gerekir. Orada sizin melekleriniz de vardır. Soyunursunuz ama göbekten aşağısını da açmayınız ki, o melekler sizden kaçarlar sonra. Gusülhaneleriniz dar ise bir müsaade edilmiş ama, yine peştamal ile oturmak ve yıkanmak daha evlâdır.

d.Kitaplara İman

Bu meleklerle inandığımız gibi, bir de kitaplarına inanmak mecburiyetindeyiz. O kitaplardan en sonuncusu bizim kitabımız Kur'ân-ı Azîmüşşân'dır. Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın içinde neler varsa hepsi Allahu Celle ve A'lâ'nın buyruğudur.

Şimdi bazı gafil ve cahillerin dediği gibi:

“—O o devre ait idi, peygamberin devri cahiliyet devri idi, kimse bir şey bilmiyordu. O zamanki insanlara hitap ediyordu.” demek kadar büyük bir küfür olamaz.

Çünkü Allah-u Teâlâ'nın kitabı kıyamete kadar bâkidir. Binâen aleyh Kur'ân-ı Azîmüşşân kıyamete kadar gelecek herkesin haline, hareketine uygundur. “Bu o güne ait idi” demek onu inkârdan başka bir şey değildir. Kur'an'ı inkar eden Allah'ı da inkar etmiş olur.

Kitaplar 104 tane, dört tanesi büyük kitap. Bu kitaplar tabii peyderpey gelmiş. İlk evvel Adem AS'a suhuf olarak geldi. Adem AS'ın zürriyetine o sayfalar kâfi geldi. Sonra Nuh AS'a geldi, sonra Tevrat Musa AS'a geldi, sonra Zebur Dâvud AS'a geldi. Sonra İncil İsa AS'a geldi. Sonra Kur'an-ı Kerim Peygamber SAS'e geldi. Şimdi de devir bizim Peygamberimizin devridir.

Onların devirlerinde de işte Tevrat, Zebur, İncil geldi, fakat bu kitaplar o peygamberlerin devirlerine mahsus idi. Çünkü onlardan sonra gelen peygamberler, mesela Tevrat'tan sonra İncil geldi, Tevrat'ın hükmü kalktı İncil'in hükmü

geldi. İncil'den sonra Kur'an geldi, o hepsinin hükmünü iptal etti, ancak kendisi kaldı.

Binâen aleyh Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın hükmü kıyamete kadar bâkidir. Onun için "O, o zamana aitti." demek kadar büyük günah ve küfür olamaz.

e. Peygamberlere İman

(*Ve'n-nebiyyîne*) "Peygamberlere iman etmek."

Sonra bu nebîlere, peygamberlere de iman etmek mecburiyetindeyiz. Âdem AS'dan zamanımıza kadar Cenâb-ı Hak tarafından bu insanları irşad etmek üzere gönderilmiş olan, kendi tarafından kuvvetlendirilmiş, kudretlendirilmiş, güçlendirilmiş, muhafaza edilmiş kişiler vardır ki, biz bunlara peygamber diyoruz.

Bunlar gûnahtan masumdurlar, günah işlemezler. Tebliğ tarafıyla teyit olunmuşlardır. Elleriinde mucizeleri vardır, peygamberliklerini isbat ederler. Bunların sayısını ancak Allah bilir. Bazen 124 bin demişler, bazen 224 bin demişler fakat biz bunların ne kadar olduğunu bilmeyiz. Yalnız 28 tanesinden 25 tanesinin peygamber olduğuna, üç tanesinde ihtilaf olduğuna dair bilgilerimiz vardır. Bunlar büyük peygamberlerdir ama küçükleri sayısız. Binâen aleyh bunlara da iman etmek mecburiyetindeyiz. Peygamberlere inanmayan Allah'a inanmış sayılmaz.

Meselâ, "*Lâ ilâhe illa'llah*" dedikten sonra, "*Muhammedün rasûlü'llah*" demedikçe, iman tamam olmaz. Bazı kitaplarda vardır ki, bir

insan “*Lâ ilâhe illa’llah*” deyince müslüman olur der. Der ama onun altında “*Muhammedün rasûlü’llah*” saklıdır. Yani “*Lâ ilâhe illa’llah, Muhammedün rasûlü’llah*” demedikçe insan müslüman olamaz, iman sahibi olamaz.

İman sahibi olmak için, Allah-u Teâlâ’ya iman ile beraber, bir de onun ahir zaman peygamberi olan Muhammed Mustafa SAS’i tasdik etmesi, kabul etmesi lazım! Hatta bazı kaynaklarda söylenir ki peygamberin ismini bilmeyen de yine müslüman sayılmaz der. Peygamberinin ismini, babasının ismini bilmek de mecburiyetindedir insan.

Hatta şu kadar ki hepimizin bir ana babası bir silsilesi vardır değil mi? Silsilemizden kaç tanesini tanırız? Hiçbirisini tanımayız. Babamızı gördüysek onu biliriz, bir de dedemizi gördüysek onu da biliriz. Dedemizin babasını, babamızın dedesini, dedesinin dedesini hiç bilmeyiz. Hele elinde birkaç şeceresi olan, birkaç tanesini tanırsa gerisini tanımasına imkân yoktur.

Ha bakınız şimdi tasavvuf kaidelerinde nisbet denilen bir kaide var; insanın mânevî alâkasını, ta Rasûlüllah’a kadar giden şeceresini bilmesi lazım.

“—Sen hangi silsiledensin yahu? Senin silsilen nereye kadar dayanıyor bakayım?”

“—Benim silsilem Hz. Ali’ye dayanır.”

“—Ya senin ki?”

“—Benim ki de Hz. Ebû Bekir’e dayanır.”

“—Say bakayım!”

Sayman lazım! Bilemiyorsan sen daha ceddini tanımamışsın demektir, silsilene bağlanmamışsın demektir. Silsileni bilmek lazım. Bu silsilenin ruhlarına, oradan gelecek imdadı ilahiyeye ulaşmak lazım. Bu da ancak silsileyi bilip, onların ruhlarına göndereceğin Fatihalara bağlı.

Onun için nebilere inanmak mecburiyetindeyiz, onların sayısını Allah bilir. Fakat en son peygamber, Peygamberimiz, ahir zaman peygamberi Muhammed Mustafa SAS'dir. Ondan sonra ne peygamber gelecek ne de kitap gelecektir. Onun için kitabımızın ahkâmı kıyamete kadar devam edecektir. Tüm hayatımızın her ânı için dertlerimize devâ, hastalıklarımıza şifa, gönüllerimize safâdır.

Şimdi bunlara inandık; Allah'a bir, ahirete iki, meleklerle üç, kitaplara dört, bir de peygamberlere beş... Yok daha bitmiyor.

f.Öldükten Sonra Dirilmeye İman

(Ve'l mevt) “Ölüme inanmak.”

Ona inanmamak mümkün değil, çünkü görüyoruz her gün önümüzden sedyeyle gidiyor.

(*Ve'l-hayâte ba'de'l-mevt*) “Bir de öldükten sonra dirilişe inanmak var.” Ölmeye inanıyoruz, fakat öldükten sonra dirilmek de imanın esaslarındandır. Öldükten sonra dirilmeye inanmayan insan, “*Lâ ilâhe illa'llah*” demiş sayılmaz, mü'min sayılmaz, müslüman da sayılmaz.

Tabii bu ashabı kiramın zamanında Efendimiz SAS bu davayı öne attı, “Allah’ın emri böyledir.” dedi, insanlar öldükten sonra dirilecek. Bugünkü hayatının mesuliyetini orada görecek. Burada iyi ise iyilik kötü ise kötülük görecek.

“—Biz mi dirileceğiz?”

Evet siz dirileceksiniz.

“—Nasıl olur?” dediler. “Biz öleceğiz, mezara konulacağız, orada çürüyeceğiz, toz toprak olacağız. Orası kim bilir bir vakit gelecek sürülecek, ekilecek, çeşitli hallerle kemiklerimiz bir tarafa gidecek filan. Bu imkânsız bir şeydir?” dediler. “O dağılan, çürüyen, yok olan ceset tekrar bir daha dirilsin de Hz. Allah’ın karşısında cevap versin! Öyle şey olmaz!” dediler, inanmadılar.

Hatta bazıları, böyle çürümeye yüz tutmuş kemikleri de ellerinde getirmişlerdi de;

“—Sen bunu mu diriltecek diyorsun?” dediler.

Böyle ovalıyorlar, toz oluyor dökülüyor kemik.

“—Bu kemik mi dirilecek? E bak toz oluyor, bu mu?” dediler. Kur’ân-ı Azîmüşşân bunların hepsine güzel cevaplar veriyor:

قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ

(يس: ٧١)

(*Kul yuhyîhe'llezî enşeehâ evvele merreh*) “Ey Rasûlüm, o edepsiz kâfire söyle, o müşrike, o azılı terbiyesize söyle; onu ilk yaratan yine tekrar yaratacak!” (Yâsin, 36/79)

Hiç yok iken seni yaratan Allahu Celle ve A'lâ, seni tekrar yaratacak.

Allah'ı bilmek kolay bir şey değil. Allah'ı bilmek için diyorlar ki:²

مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ

(*Men arafe nefsehû, fekad arafe rabbehû*)
“Kim nefsini bilirse Rabbini de bilir. Evvelâ nefsi bilmek lazım ki, Allah'ı bilesin.” diyorlar.

Şimdi kendi hayatını şöyle gözünün önüne bir getir: Nasıl oldu da sen böyle oldun? Neden yaratıldın? O kanlar, vücudunda olan şeyler nereden oluyor?

Hepsi bu topraktan, yediğin içtiğin şeylerden geliyor. Sen yiyorsun onu, ondan sonra şu vücudun büyüyor; sonra oradan da nefsin türüyor. E bu topraktan süzülerek böyle alınıp da böyle bu makinede zürriyeti gözünün önünde devam ettiriyor Allahu Celle ve A'lâ... Gözümüzün önünde...

Bu zürriyet topraktan süzülen hayat ile devam ediyor. Halbuki o senin toprak dediğin, senin tabirinle güneşten kopmuş bir ateş parçası. Güneşten kopmuş bir ateş parçası yanmış, ölmüş demek. Yanmış, ölmüş, hayat kendisinden

² Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.262, no:2532.

bitmiş. Hayat kendisinden bitmiş olan bir dünya hayatını Cenâb-ı Hak nasıl ihya etti? Onun kudretinin sonu mu var?

O işte dağları eritti, toprak haline getirdi, ona can verdi. Bugün enva-i çeşit yediklerimiz, içtiklerimiz oradan bize aklımızın da ermediği derecede geliyor. Hatta karpuz yiyorduk da geçen gün... Karpuzun içinde o enva-i çeşit güzel, tatlı, kırmızı renk var. İçindeki çekirdek başka, kabuğundaki renk başka, kendisindeki tat ve kırmızılık başka.

Dedi ki oradaki bir nebatçı:

“—Bu üzerinde duran ufacık bir yaprağın mahsulüdür. Bu hüneri o yaprak yapar.” dedi.

O yaprağın tesiriyle olurmuş o karpuz.

Rençberler karpuzun köklerindeki yapraklarına basanlara kızarlar. Çünkü o yapraklar basılınca ezilir, hayatları söner, tabiatıyla o karpuz da büyüyemez. İşte o ufacık yaprak, güneşten aldığı ziyayı, topraktan aldığı gıdayı oraya vererekten, o bizim güzel bostanlarımızı meydana getiriyor.

Bu kudretin sahibi Hazret-i Allahu Celle ve A'lâ, nefsimizi de ana rahmi denilen karanlık bir yerde yaratıyor.

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ

(آل عمران: ٦)

(*Hüve'llezî yüsavviruküm fi'l-erhâmi keyfe yeşâü.*) “Rahimlerde sizi dilediği gibi şekillendiren odur.” (Âl-i İmran, 3/6)

Orada istediği gibi onu tasvir eder. Kimini erkek, kimisini kız, kimisini sakat, kimisini sağlam, kimisini beyaz, kimisini kara... Kimsenin de işine karıştığı yok. Şu gözdeki cazibeler, kulaktaki o duyuş hareketleri, akıldaki sezış, feraset, tefekkür, ibret... Bunların ne yeri bulunur ne kendisi görülür. Ama Allahu Celle ve A'lâ bunların hepsini bize vermiştir. Binâen aleyh bunları veren Allahu Celle ve A'lâ bu hayatın arkasından, toprakta çürüdükten sonra tekrar bizi ikinci bir hayata neşredecek.

“—Nasıl neşredecek?”

Karışma orasına, yapacak olan o... O Allah'a eğer sen yapamaz diyorsan, o Allah'a inanmamışın! Allah, dilediği vakitte her şeyi yapan kudretin sahibi demektir. Öyle ki, bu toprakta yok olduktan sonra, tekrar sana bu hayatı verecek kudretin sahibidir Allah...

Öyle dedik ya Allah'a inanırken, kudreti var dedik. O kudreti nasıl? Hesapsız!.. Aklımız fikrimiz onun kudretini ölçecek durumda değil. Bizdeki akıl ne kadar ki?

Onun için meleklerle de inandıktan sonra, bir de ölmeye, öldükten sonra da dirilmeye iman lâzım!

Vaktiyle Abdülhakim Efendi diye bir şeyh Efendi vardı, Arvasî... Eyüp'te tekkesi vardı ama sonra kendisi Ankara'da oturuyordu. O zâtın bir gün dersinde bulundum da, dedi ki:

“—Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın 100 ayetinden 90 tanesi, yüzde doksanı ahirete aittir. Hep bize ahireti tasvir eder, hatırlatır. Olacağını da çeşitli ayetler isbat eder.”

Meselâ, okuduğumuz Fâtiha Sûresi:

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مَالِكِ

يَوْمِ الدِّينِ

(الفاتحة: ۲ - ۵)

(*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn. Er-rahmâni'r-rahîm. Mâliki yevmi'd-dîn.*) “Hamd (övme ve övülme), âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. O, Rahmân'dır ve Rahîm'dir. Ceza gününün mâlikidir.”

Hemen üçüncü ayette karşımıza çıkıyor: “Ceza gününün mâliki, ahiret gününün sahibi.”

Ahiret günü, hayatın ikinci safhası. Asıl hayat bu hayat değil, asıl hayat gözleri kapayıp mezara girdikten sonra başlayacak olan hayattır. Onun için bu hayatın kıymetini bil, ona hazırlan ki, o hayat senin için ebedî bir hayat. Onu burada kazanacaksın.

g.Ölene Gideceği Yerin Gösterilmesi

Beyhakî, Neseî ve İbn-i Mâce, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

إِذَا مَاتَ أَحَدُكُمْ عُرِضَ عَلَيْهِ مَقْعَدُهُ بِالْغَدَاةِ
وَالْعَشِيِّ إِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَمِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ
وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ فَمِنْ أَهْلِ النَّارِ يُقَالُ لَهُ
هَذَا مَقْعَدُكَ حَتَّى يَبْعَثَكَ اللَّهُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

(ق.ن.ه. عن ابن عمر)

RE. 62/13 (*İzâ mâte ehadüküm, urida aleyhi mak'adühû bi'l-gadâti ve'l-aşiyi, in kâne min ehli'l-cenneti femin ehli'l-cenneti; ve in kâne min ehli'n-nâri, femin ehli'n-nâri; yukâlû lehû: Hâzâ mak'düke! Hattâ yeb'aseke'llàhu ileyhi yevme'l-kiyâmeti.*)

(*İzâ mâte ehadüküm*) “Sizden biri öldüğünde, (*urida aleyhi mak'adühû bi'l-gadâti ve'l-aşiyi*) o kimsenin yeri, sabah akşam kendisine gösterilir. (*İn kâne min ehli'l-cenneti femin*

³ Buhârî, *Sahîh*, c.V, s.173, no:1290; Müslim, *Sahîh*, c.XIV, s.26, no:5110; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.238, no:992; Neseî, *Sünen*, c.VII, s.209, no:2043; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.113, no:5926; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.664, no:2197; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.255, no:1907; Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.239, no:566; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.II, s.375, no:322; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XIII, s.237, no:35511; Abdürrezzak, *Musannef*, c.III, s.586, no:6745; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.347, no:383; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.239, no:730; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VIII, s.48, no:4107; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

ehli'l- cenneti) Eğer o kimse Cennet ehlinden ise o ehl-i Cennettendir. (*Ve in kâne min ehli'n-nâri, femin ehli'n-nâri*) Şayet o Cehennem ehlinden ise, o ehl-i Cehennemdendir. (*Yukâlû lehû*) Ona denir ki: (*Hâzâ mak'düke*) Bu senin yerindir! (*Hattâ yeb'aseke'llâhu ileyhi yevme'l-kıyâmeti*) Allah seni kıyamet gününde dirilttiğinde oraya erişeceksin.”

İnsan öldü mü, mezara konuyor. Mezara kondu mu, o ya cennetlidir ya cehennemlidir. İnsanlar buradan iki şey üzerine gider. Bizim şu dememiz, bu dememiz para etmez, onu Allah biliyor. Oraya gitti, müslüman diyerekten namazını da kılarız, götürür oraya bırakırız. Ondan sonra onun işi Allah'a ait, seninki benimki para etmez.

Oraya gittikten sonra, onun ameline göre ya cennet ya cehennem kapıları açılır.

“—Canım mezardan cennete, cehenneme kapı nasıl açılır?

Senin evinde televizyon var ya efendi! Görüyorsun televizyonu, Ankara'da oynuyor, sen evinde seyrediyor musun televizyonu?

Pekâlâ seyrediyoruz. Ankara neresi, burası neresi mesela?

“—E ama nasıl geliyor o, görüyor musun gelirken de?”

Hiçbir şey de gördüğümüz yok ortada ama o camın içerisinde gösteriyor bize ki, o adam şunu söylüyor, şunun hareketlerini de yapıyor

aynen görüyorsun.

İşte o mezar da tıpkı âhiretin bir nümunesi. O orada yattığı vakitte o önündeki televizyon âhireti önüne gelecek; cenneti de cehennemi de. O orada yatadursun, oradayken cennetliğe cennet misali karşısında televizyonu oynuyor, öyle diyeyim artık. Bakacak ki, saraylar, köşkler, sulu bahçeler, çiçekler, hûrîler, o nehirlere; kimisinden süt akar kimisinden bal akar. Ooo, aman sulardaki tatlar, doyum olmaz.

Bunlar, işte bunların hepsi senin, sana bahşolundu bunlar.

İşte bu adamın mezarı cennet bahçesi, sevinç içinde adam.

“—Oh ya Rabbi! Sana çok şükür! El-hamdü lillâh imanımı da kurtarmışım. Bak Cenâb-ı Hakk’ın şu lütuflarını da mazhar oluyorum, ne demek bu!”

Sevinç içerisinde kıyamete kadar bekler durur orada.

Maazallah, imansız olarıktan bunlara inanmayan kimse, “Hayattan sonra bir hayat daha olur mu?” derken, o da mezara girdiği vakitte karşıdaki televizyon, alevlerin içerisinde, yılanların çıyanların içerisinde envâi çeşit zakkumlar, şeyler arasında “Ay!..” Ödü patlıyor.

Nasıl insan bazı rüyada korkar da ödü patlar, bunaltıları içerisinde kaçacak yer bulamaz. Şimdi o mezarın içerisinde onu tasavvur edin siz, ne bunaltılar içerisinde artık. Kan ter

dediğın istediğın kadar. Fakat ne çıkacak yer var, ne yalvaracak kimsesi var orada. Bu azabın içerisinde kıvrılır, o zaman onun kabri cehennem çukurundan bir çukur olur.

Bu hadis sahihtir, birçok ravileriyle beraber rivayet olmuştur.

İnsan öldükten sonra bu hal devam eder, ta kıyamet kopuncaya kadar sürer. Sabah ve akşamda cennetlikse cennet, cehennemlikse cehennem daima böyle gösterilir. Gözlerinin önünde artık bilâ mâni hepsini olduğu gibi seyreder.

Onun için aziz kardeş! Bu hayatın kıymetini bil de bunu boşuna harcama!

Bu sabah bir hafız efendi burada bir Kur'an okudu da diyor ki, o son âyetinde;

فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا

(فاطر:ه)

(*Felâ tegurrannekümü'l-hayâtü'd-dünyâ*) "Sakın, bu dünya hayatı sizi aldatmasın!" (Fâtir, 35/5)

Bu hayat muvakkat, hani baban, hani deden? Hani bu memleketin büyükleri, şunlar bunlar? Onlar nasıl bu hayatı bırakıp gittilerse, muhakkak sen de bırakıp gidecek değil misin?

Parana güvenme, malına güvenme, onlar da burada kalıyor.

Onların mes'uliyeti senin üzerinde gidiyor.

Yine sabahleyin hatırıma geldi de yine okudum, İskender Paşa'nın ruhuna da her gün okuyoruz. Canım ne bahtiyar adam bu! Beş yüz seneden beri ruhuna bak bu kadar cemaatin, istersen sen bağışla istersen bağışlama, bizim sevaplarımızın hepsi, ne kadar sevap varsa, bu kazanılan sevapların hepsi İskender Paşa'nın defterine otomatik kaydoluyor. Sen istersen ruhuna de, istersen deme. Hayırların hepsi hayırları yapanların defterlerine öyle otomatik geçer.

Bugünün büyüklerine de Allahu Celle ve A'lâ hidayet versin de, onlar da kendilerini böyle anacak eserler bıraksınlar.

Ne iyi, ne mutlu bu adamlara! Bu iyilikleri bırakanlara, bu hayırları bırakanlara...

Onun için bize çok yazık, çok acıyorum. Şimdi bak burada ufacık bir bina yapmak istiyoruz, bütün cemaati rahatsız ediyoruz, "Yardım yardım!.." diyoruz. Bunu bir kişi de yapar, ne olacak? Koca koca apartmanlar yapabiliyor da insan şurada ufacık bir binayı yapamayacak mı?

Yapar ama nasip olmuyor, ne yapalım!

Ama hiç olmazsa hepimiz iştirak edersek, bir cami yaptıran adam ne sevap kazanıyorsa, müşterekler de aynı sevabı kazanır. Demek Cenâb-ı Hakk'ın da bir lütfu var. Sen de beş kuruş ver de sen de ona iştirak et, sen de o ortaklığa dahil ol, o sevaptan sen de istifade edersin diyerekten...

Binâen aleyh buna hep elbirliğiyle yardım etmemizi yine acizane söylememe de lüzum yok. Çünkü eser gözünüzün önünde, bizim söylememiz fazla olur. Elinizden geleni yapmanızı rica ederim.

Şimdi bu öldükten sonraki hayat... Bu hayat, bize öldükten sonra olacak hayat için hazırlanmayı tembih eder; “Uyan, sen o hayat için hazırlan! Senin ahiretteki hayatın için neler lazımsa onu kazan! Cehenneme girmeyi kimse istemez.

h.Sàlih Amelin Önemi

Cenneti kazanmak için ne lazım? İman lazım!

İmanın arkasından amel-i sàlih gelir. Onun için Kur’ân-ı Azîmüşşân’da her sûreyi okurken, her âyeti okurken, imandan sonra sàlih amel tavsiye edilir.

Meselâ, Asr Sûresi:

وَالْعَصْرِ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَّصَوْا
بِالصَّبْرِ

(العصر: ١ - ٢)

(*Ve'l-asri. Inne'l-insâne lefî husrin. Ille'llezîne âmenû ve amelü's-sàlihâti ve tevâsav bi'l-hakkı ve tevâsav bi's-sabri.*) “Asra yemin olsun ki, insanoğlu çalışmalarında ziyan içindedir. Ancak iman edenler, sàlih amel işleyenler, birbirleri-

ne hakkı ve sabrı tavsiye edenler müstesnâ...”
(Asr, 103/1-3)

Ancak iman edenler ve amel-i salih işleyenler paçayı kurtarır.

İman edenler, imanın arkasından da ameli salih diyor. Yalnız imanda kalmamalı. İman, evet lâ ilahe illallah diyen cennete girecek ama ameli salih olmazsa o iman yaşamaz. İmanın da yaşaması lazım. İmanın yaşaması onun muhafazası ile olur.

Şu elektrik mesela, yanıyor ama camı olmazsa dışında hemen söner. Camı onun yanmasını temin ediyor.

Mum, yanar ama “Püf!” dediğin vakitte söner.

Günahlar o imanı söndürür. Binâen aleyh, günahlardan da korunmak lazım! Günahlardan korunmak için de ahirete, öldükten sonraki hayata inanmak lazım. Hayat asıl öldükten sonra başlayacak.

“–Niçin?”

Bak bu hayatta ne kadar müşkilatlarımız var; akşama ekmek parası lazım, eve kira parası lazım, araba parası lazım, doktor parası lazım, şu para lazım bu para lazım. Devlete verilecek paralar lazım. Birçok masraflarımız, ihtiyaçlarımız var. Herkes de bunu kolay temin edemez. Edemeyince daralır, sıkılır, bunalır... Önümüzde kış geliyor odun lazım, kömür lazım, bunların hepsi tedarîğe bağlı.

Bakarsın başı ağrır, dişi ağrır, karnı ağrır, bacakları ağrır, şu hastalık bu hastalık; bakarsın bir rahat yüzü de görmez insan. Böyle ızdırap içerisinde, kaygı içerisinde bir gün buradan çekilir gider. Ama âhiret hiç de böyle değil; ne hastalığı var, ne rahatsızlığı var, ne ekmek yemek kaygısı var... Sefa üstüne sefa, nimet üstüne nimet, güzellik üstüne güzellik, saadet üstüne saadet!..

Mesela cennete giderken paçayı kurtardık, mizandan geçtik, “Haydi gir cennete.” dediler cennete gidiyoruz. Derken iki tane dere karşımıza çıkar, iki tane nehir. Birisi için derler ki:

“—Bundan iç!”

Ondan bir güzel içeriz. İçimizdeki bütün dertler gider.

“—Bundan da yıkan!” derler.

Ötekinde de bir yıkanırız, artık güzelliğimizi tarife dil yetmez. Melek desen değil, fakat o kadar güzel, öyle bir güzellik. Dertsiz, hastaliksız, kaygısız, meşakkatsiz bir âlem...

Sonra her istediğin ayağında. Mesela burada bir elma istedin mi bakkala gitmek lazım yahut birisini yollamak lazım. Orada istediğin dakika ağzının önünde, hangi çeşidinden istersen. Hûrî hanımlarının güzelliğine doyum olmaz. Sayıları hudutsuz, buradaki gibi bir iki değil, istediğin kadar. Arazi dersen, bu daracık yer gibi değil, herkesin gözünün görebildiğinden çok fazla; ormanı, bahçesi, envai çeşidi... Fakat bu

bahçelerin ağaçları burada yapılan tesbihler olacak. Burada tesbihin ne kadarsa, orada ağacın o kadar olacak.

Onun için Cenâb-ı Hak Kitâb-ı Azîmüşşân'ında *fesebbih* diyerekten, “Sabahta ve akşamda beni tesbih edin!” diyerekten ayrıca da buyuruyor.

Tesbihata dilini alıştı, zikrullah dilini alıştı! Gününü şunun bunun dedikodusuyla geçireceğine, “Allah, Allah, Allah...” diyerek vaktini geçir. “*Lâ ilâhe illa'llah, lâ ilâhe illa'llah lâ ilâhe illa'llah...*” diyerek vaktini geçir.

Onun için İmam Gazâlî Hazretleri diyor ki:

“—Allah'ın zikri evvela dilden başlar.”

Dil bir kere, “*Lâ ilâhe illa'llah Muhammedün rasûlu'llah*” der, kalp ile tasdik eder, iman girer. Ondan sonra, daima tekrarlamak suretiyle iman tazelenir.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

جَدِّدُوا إِيمَانَكُمْ أَكْثَرُوا مِنْ قَوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

(حم.ك. حل. عد. عن أبي هريرة)

(*Ceddidû îmâneküm, eksirû min kavli lâ ilâhe illa'llàh.*) “*Lâ ilâhe illa'llàh* sözünü sık sık söyleyerek imanınızı yenileyin, tazeleyin!”

⁴ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.359; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.285, no:7657; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.357; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.417, no:1424; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.76, no:925; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.416, no:1768; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.51, no:1068; *Câmiü'l- Ehâdîs*, c.XII, s.34, no:11367; RE. 270/13.

Esvaplar eskiyor ya, esvapların eskidiği gibi imanlar da böyle zayıflar. Onun takviyesi senin söyleyeceğin tevhidlere bağlı. Tevhidin ne kadar çoksa, ameli sàlihın ne kadar çoksa, imanın o kadar kuvvetli olur. Onun için imanı takviye edecek amel-i sàlihtir. Amel-i sàlihten mahrum kaldığın takdirde, iman imanlıktan çıkıyor Allah esirgeye. Ondan sonra ne dediğini bilmezsin.

Ameli sàlihler; namaz, oruç, zekât, hac, yapılan bütün hayırlar, tevhidler, tesbihler, Kur'an'lar... Bunlar hep amel-i sàlihın içerisinde, sayısı da çok. Eh tevhid getirdik, öldükten sonra dirileceğimize de inandık.

“—Sonra?”

i.Cennete, Cehenneme ve Hesaba İman

(*Ve tü'mine bi'l-cenneti ve'n-nâri ve'l-hisâbi*) “Öyleyse cennete de iman edeceksin, cehenneme de iman edeceksin, hesaba da iman edeceksin.”

“—Ben o günün hesabına inanmıyorum.” derseni, mü'min olamazsın. “Cennet de cehennem de bir tehditdir, böyle bir şey yoktur.” dedin miydi iman olmaz, mü'min sayılamazsın.

Kur'an'ın mânâsı lügaten neyse odur o. Onu te'vil etmek fasıkların ve kâfirlerin işidir. Kur'an mânâsı te'vil olmaz, neyse odur o. Cennet mi diyor Cenâb-ı Hak, o cennettir.

“—Canım o cennet dedikleri işte şu bahçelermiş, bu bahçelermiş.”

“–Kim diyor?”

Birisi yazmış bir kitap, Allah akıl fikir versin... Diyanet reisliğinin başına da oturmuştu bu adam. Bir kitap yazmış, kitabında diyor ki:

“–Cennet mi istiyorsun sen? İşte güzel bahçeler, bağlar... Bunlar cennettir.” diyor. “Cehennem mi istiyorsun? İşte yanardağlar.” diyor.

Allâhümme salli alâ Muhammed...

Bu adam da mektepten çıkmış, büyük bir makam sahibi de olmuş, oraya da geçmiş oturmuş başa. Bu böyle bir eser yazmış, doldurmuş. Birisi de methetti:

“–Aman dedi bir eseri var, getireyim de oku hocaefendi!” dedi. Bakayım bir dedim, baktım ki deli! Deli, akıllının işi değil. Cenneti dünyada tarif ediyor, güzel yerleri; cehennemi de dünyada tarif ediyor, yanardağları... Kaç tane yanardağ vardır diyor, işte bunlarda cehennemin yeridir diyor.

Allah affetsin kusurlarımızı...

Cennet cehennem ahirette, buradaki o güzellikler ayrı.

(*Ve'l-mîzâni*) “*Mîzan*'a da inanacaksın.” *Mîzan*, yâni ölçü.

Şuraya da dikkat edin ama, bir insan bu dünyadan melek gibi hiç günahsız gitsin, peygamberler gibi hiç günahsız gitsin, bu olmaz. Günahımız

da olacak, sevabımız, iyiliklerimiz de olacak. Bu mîzan onun için kurulmuştur ki, bakalım sevabı mı çok, günahı mı çok? Orada ölçülecek. Sevabı çok olursa, kurtaracak paçayı...

فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ

(القارعة: ٦ - ٧)

(*Feemmâ men sekulet mevâzînühû. Fehüve fî îşeti'r-râdıyetin.*) “O gün kimin tartılan ameli ağır gelirse, artık o, hoşnut olacağı bir hayat içinde olacaktır.” (Karia, 6-7)

Günahı çoksa o da cehenneme gidecek. Ama Allah affeder mi? Takdir onun. Yani ölçü var; ölçü, sevap ve günah. İyiliği çoksa ne alâ, kötülüğü çoksa ne yazık! Orasını da biz bilmiyoruz, o da orada ölçülecek.

Binâen aleyh burada hepimiz hatadan sâlim olamayız. Hepimizin az çok çeşitli günahlarımız vardır. Başka bir kardeşte bir günah, bir kusur görürken evvela kendini bir yokla:

“—Bunun bende neleri var acaba? Benim de buyum var, şuyum var şuyum var... Ben kendimdekileri görmüyorum da o kardeşimdekileri niçin görüyorum?” de.

Onun için Peygamber SAS Efendimiz:

“—Bir mü’mini tahkir kadar büyük günah olmaz. Bir mü’mini tahkir etmen, günah olaraktan sana yeter.” buyurmuş.

Nasıl tahkir edersin? Bir günahından dolayı tahkir edersin, beceriksizliğinden dolayı tahkir edersin, fakirliğinden dolayı tahkir edersin, cahilliğinden dolayı tahkir edersin... Fakat hepsinin sahibi Allah Celle ve A'lâ... Bunu iyi bilmek lazım!

Şu ufacık gözle görülmeyen mikrobundan tut da, gözle görülmeyen meleğinden tut da, o hududu olmayan varlıkları yaratan Allah-u Teâlâ'nın hikmetiyle yaratılmıştır her yarattığı. Her yarattığında bir hikmet vardır. İsteseydi hepimizi melek gibi yaratırdı, birbirimize böyle candan kardeş gibi sarılırdık. Gâvur da yaratmazdı, hiç kavga gürültü de olmazdı, rahat rahat yaşardık. Ama hikmetini Allah bilir, onun hikmeti... Böyle istemiş, böyle yaratmış.

Onun için hesaba da inanacağız, cennete de inanacağız, cehenneme de inanacağız. Bir de mîzan var, ölçüye de inanacağız. O gün amellerimiz ölçülecek. Şu kadar var ki, şimdi meleklerimiz yazıyor bunları. Vücutlarımız bir tektir, ruhumuz da bir tektir.

Bunu şöyle anlatayım: İçimizde bir ruh girdi ya, bizi canlı gezdiren bir şey var ya, ruh var ya, o bir tektir. Bütün hayatın safhalarının istinsahı oradadır. Yaptığımız her şeyin kopyası oradadır:

إِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

(الجاثية: ٢٩)

(*Innâ künnâ nestensihu mâ küntüm ta'melûne.*) “Şüphesiz biz, yaptıklarınızı bir bir kaydediyorduk.” (Câsiye, 45/29)

Alıyor içeriye, aldıktan sonra ona eskimek yok. Bizim teyplerden bir müddet sonra silinir gider. Fakat bu Allah-u Teâlâ'nın yaptığı kayıtlar kıyamete kadar duracak. Ceset çürüsün varsın orada, ruhun duruyor ya! O ruhun burada neler aldıysa, neler kaydettiyse, onların hepsi onun içerisinde. Yarın o kıyamet gününde, senin defterin gözünün önüne verilecek:

اِقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا
(الإسراء: ١٤)

(*Ikra' kitâbeke, kefâ bi-nefsike'l-yevme hasîbâ.*) “Oku kitabını! Bugün hesap sorucu olarak sana nefsin yeter.” (İsrâ, 17/14) denilecek.

Hesap cihetinden o gün bakacaksın ki yaptığın hareketler, sen unutmuş olsan bile, hepsi gözünün önünde. Vay, hiçbir tane kaçak yok! Onun için o hesap günü, buradaki kazançların yarın orada senin karşına çıkacaktır. Ona göre hesabını denk almayı da tavsiye ediyor.

Tabii o gün terazinin bir gözüne konacak günahlarımız, diğer gözüne konacak sevaplar. Cenâb-ı Hakk'ın hikmeti... Bakacak ki günah çok, sevap az diyecek ki:

“—Yok mu bunun daha bir ameli?”

“—Yok yâ Rabbi! Bizim bildiklerimiz işte bunlar, hepsini koyduk.

“–Şunun ağzına bir bakın!

Bakacaklar, ağzında bir “*Lâ ilâhe illa’llah Muhammedün rasûlü’llah*” sözü var. Son nefeste ağzında kalmış, melekler de onu yazmamış. Söyleyememiş, dışarı çıkaramamış ama içeride orada kalmış.

“–Onu da sayın bakalım!” diyecek.

O, o kadar azametli ki, terazinin öbür tarafına dünyayı da koysanız topuyla kaldırır. O tevhid oraya kondu muydu, hepsine ağır gelir.

Tevhidin kıymetine akıl ermez. Onun için onu dilinizden bırakmayın sakın. Onu daima vird edinin, gecede gündüzde hiç olmazsa her gün bin kere tekrar edin!

Hiç olmazsa her gün bin kere “*Lâ ilâhe illa’llah*” de, on beş dakika eder. Bunun beş yüzünü sabahleyin söyleyen, beş yüzünü de yatarken söyleyen, yedi buçuk dakika çok mudur bir insana, ki ahiretin büyük nimetlerini kazandıracak.

Aziz kardeş!

Biliyorsun ki şu yerde bir deniz var, denizden buharlar uçuyor havaya, bulut olup, yağmur olup geri geliyor bize. Mevsimler döndükçe, meyvalar oluyor, mahsuller yetişiyor. Bizler de istifade ediyoruz.

Nasıl ki bu yağmur yağmazsa ne mahsuller olur, ne dereler akar. O büyük derelerin de suyu kurur. Büyük dereler, nehirler, onlar da

kurur, çünkü arkası gelmiyor. Gelmeyince kurur, denizler de kurur.

Binâen aleyh demek ki bunlar beslenmeye muhtaç. İmanın da beslenmesi bu tevhidlerin tekrarı ile olur.

Onun için Cenâb-ı Peygamber buyurdu ki:⁵

إِذَا مَرَرْتُمْ بِرِيَاضِ الْجَنَّةِ فَارْتَعُوا قَالُوا وَمَا
رِيَاضُ الْجَنَّةِ قَالَ حَلَقُ الذِّكْرِ
(حم. ت. هب. عن أنس)

(*İzâ merartüm bi-riyâdı'l-cenneti, fe'rteu*)
“Sizden biriniz cennet bahçelerine uğrarsa, orada gezinsin, safa sürsün, o bahçeden faydalansın!” buyurmuş. (*Kâlû*) Demişler ki: (*Ve mâ riyâdu'l- cenneh*) ‘Cennet bahçeleri nedir ya Rasûlallah?’

(*Kâle*) Buyurdu ki: (*Hileku'z-zikri*) ‘Zikir halkalarıdır. Cennet bahçeleri, *Allah Allah* denilen, *Lâ ilâhe illa'llâh* denilen zikir meclisleridir.’ ”Zikir halkaları cennet bahçesi, başka yer değil. Onun için halka-i zikirden kaçan, cennetten kaçıyor demektir. Halka-i zikirden kaçan, cennetten kaçan bir aptaldır.

⁵ Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.415, no:3432; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.150, no:12545; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.398, no:529; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.290, no:6500; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.155, no:3432; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.290, no:6500; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Deylemî. *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.268, no:1044; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.437, no:1882; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c. IV, s.81, no:2820.

“—Canım ben burada ömrümü niçin zayi edeceğim?”

Senin sahibin olan Allahu Celle ve A'lâ'ya sen dayan, arkanı ona ver, korkma sen artık! Hayatının her safhasında rahat edersin.

j. İmanınızı Yenileyin!

Onun için, mizan öyle bir mizan ki onun ağırlığını temin edebilecek ameli salihin başında gelen tevhidindir. Onun için Lâ ilâhe illa'llah'ı çok söyleyin!

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

جَدِّدُوا إِيمَانَكُمْ أَكْثَرُوا مِنْ قَوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

(حم.ك. حل. عد. عن أبي هريرة)

(*Ceddidû îmâneküm, eksirû min kavli lâ ilâhe illa'llàh.*) “Lâ ilâhe illa'llàh sözünü sık sık söyleyerek imanınızı yenileyin, tazeleyin!” buyuruyor.

Onun için İmam-ı Gazâlî dedi ki:

“—Tevhid evvela dilden başlar.”

Dil, “Lâ ilâhe illa'llah... Lâ ilâhe illa'llah... L â ilâhe illa'llah...” der.

Ne kadar? Dediği kadar der.

⁶ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.359; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.285, no:7657; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.357; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.417, no:1424; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.76, no:925; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.416, no:1768; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.51, no:1068; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.34, no:11367; RE. 270/13.

Hele bir cemaat arasına girerse, hele bir Bağdat'a gitsen de, Şam'a gitsem de oradaki dervişlerin arasına girsen de, onlar “*Lâ ilâhe illa'llah*” derken baksan, ne zevk var içeride. Sen de uçar gidersin onlarla beraber, onların önüne de geçersin.

Bu “İyilerin arasına katılmanın fadâili” hakkında, bilmem kardeşimiz burada mı?

Bir efendi geldi demin, bizim Şevket efendilerin karşısında. Bir çocuğu var, şimdi yetişmiş tabii, ele avuca gelmiyor şikâyet ediyor;

“—Ah hocaefendi ne yapacağım?”

Fakat diyor ki:

“—Benim evimin üstünde de, üst katta oturan bir adam var ki Müslümanlıkla alâkası da yok. Abdest namaz da bilmez, daima günah halindedir. Fakat bir çocuğu var, o da öyle idi ama dil eğitimi için buradan Avustralya'ya gitmeye karar vermiş. Derken Pakistanlılar bunu Acemistan'da yakalamışlar, senin Avustralya gibi gavur memleketinde ne işin var, sen müslüman çocuksun, gel bizim Pakistan'a, biz sana orada iş buluruz demişler. Almışlar götürmüşler bir fabrikaya yerleştirmişler. O onların arasında bir ay, iki ay ne kadar durduysa, kaldıysa... Şimdi çocuk babası hastaymış gelmiş de, aman diyor, ne kadar sofu, o kadar sofu... Gece namaz, gündüz namaz, tesbih, tevhid...

Niçin? İyilerin arasına karıştı, o karışıklıktan iyilik buna da bulaştı, bu da oldu iyi.

Binâen aleyh kardeşim! Camiden korkma, iyilerin arasına sokul! Sana o iyilik bulaştı mıydı, sen de kurtulursun.

Allah-u Teâlâ'nın rahmeti ne kadar bol biliyor musun?

Şimdi bu bizim içimizde kim bilir ne kadar kişiler vardır, belki buraya şu hoca ne konuşuyor diye dinlemeye gelmiştir. Fakat bugün Cenâb-ı Hak soruyor meleklerine:

“—Ne yapıyor onlar?”

“—Yâ Rabbi! Senin zikrinle meşguller.”

“—Onların hepsini ben mağfiret ettim, haber ver onlara...”

“—Onların içinde filan filan da vardı yâ Rabbi. Fakat onların hiç o işle alakaları da yok?”

“—Onları da affettim” diyor. “Demek ki onların arasına girdi onlar, onları da affettim!” diyor.

Daha bir müjdesini veriyor:

“—Hem de günahlarını iyiliğe, sevaplara çevirdim.” diyor.

Ne yapacaksınız? İyilerin arasına katılmanın fadâilidir bu aziz kardeş! Onun için sen de camiye ve caminin içindeki insanların arasına sokul, onların feyzinden istifade et!

Şimdi yağmurun yağmasına sebep denizler, göller ve dereler. Sulara oradan buharlaşıyor, bulutlar hasıl oluyor. Bulutlar oradan aldığı suları bizim memleketimize getiriyor. Yağmur olup yere iniyor, bahçelerimizi suluyor.

Senin imanının da tecdidine sebep, senin tevhidindir aziz kardeş! Tevhidin ne kadar çok olursa, feyzin o kadar kuvvetli olur. Rahmet ne kadar çok yağarsa, memlekette o kadar bolluk olur. Tevhidin ne kadar çok olursa, imanın da o kadar kuvvetli olur.

Onun için Cenâb-ı Peygamber, “Siz cennet bahçelerine uğradığınızda onlardan istifade edin!” buyurdu.

Nedir o cennet bahçeleri? Allah’ın zikri yapılan yerler. O zikir meclislerinden istifade ediniz.

Medine-i Münevvere’de bir arkadaşımız var. Geçen sene bizi evine davet etti:

“—Bu akşam bize misafir gelin!” dedi.

Kendileri Şâzelî tarikatına mensup insanlar. Toplanmışlar, Allah-u Teâlâ’nın zikrine başladılar, biz de onları seyrediyoruz. Ayağa kalktılar, “Allah, Allah, Allah...” diye ayakta zikrettiler. Sıcak memleket, ev de ufak tabii, cemaat de kalabalık. Hepsi bir ter içerisinde böyle, ama “Allah, Allah, Allah...” diyerek coştular.

Bir de önlerinde coşturucusu var onların, o da onları destekliyor yani coşturuyor. O coşturmanın arasında böyle artık kendilerinden geçtiler. Biz bile geçtik kendimizden yani onlara bakarken biz de geçtik kendimizden.

Kendi kendime dedim ki:

“—Eee, sen diyordun ki biz Nakşîyiz, biz zikri kendi kendimize, oturduğumuz yerde yaparız.

Ama bak, neler de var. İnsanlar ne kadar çoşuyor, kamçıyı yiyince insan tabiatıyla gitmek mecburiyetinde... Sen Allah diyorsun, yanındaki de senden daha fazla diyor, o seni de çoşturuyor. Sen de başlıyorsun, onunla rekabet yapacağım diyerek, seninki de artıyor. Artık bir çoşkunluktur gidiyor ortada... O zaman feryatlar başlıyor, “Allah!” diye bağırdığı vakitte insanın yüreği hopluyor.

Niçin? İçten geliyor.

Binâen aleyh, sen bu gibi yerlere sokulduğun vakitte, oraya inen rahmeti ilâhiyeden kendi nisbetinde alır, sen de ahiretini mehmâ imkân kurtarmış olursun. Çünkü o mezara hepimiz gireceğiz. O mezar ya cennet bahçesi olacak, ya cehennem çukuru olacak; bunu unutma aziz kardeş!

k.Kadere İman

Bundan sonra bir de kaldı; (*Ve tü'mine bi'l-kaderi küllihî, hayrihî ve şerrihî*) “Ve bir de kader denilen hülasayı koydular. Kader denilen şeyin hepsine inan; hayrına ve şerrine...”

Kader nedir? Benim hiç aklım ermez o kadere. O kader hakkında ağzıma laf da alıp söyleyemem. Kim söylerse o da hata eder. Bu Allah'ın ilmidir. Binâen aleyh hayır ve şer, beşeriyet halinde başımıza hepsi geliyor. O ne geliyorsa hepsi Allah'tan. Onun için İbrahim Hakkı Hazretleri ne güzel söylemiş:

Mevlam görelim neyler

Neylerse güzel eyler

Yunus Emre'nin de vardır böyle güzel sözleri. Cenâb-ı Hakk'ın takdirine boyun bükmekten başka çaremiz yok, en iyisi de odur.

مَنْ أَمِنَ بِالْقَدَرِ أَمِنَ مِنَ الْكَدْرِ

(*Men âmene bi'l-kaderi, emine mine'l-keder.*)
[Kadere iman eden, kederlerden emin olur.]

Öteki der ki:

“—Yâhu bugün işim rast gitmedi, hiç kazancım olmadı. İşte hastalık var, şöyle oluyor böyle oluyor.”

Canım takdir-i ilâhîye boyun bük, rahat et vesselâm. Bu senin elinde değil ki.

O şikle bugün gelmediler ki. Bugün mü geldi oraya? Kaç seneden beri orada duruyor. O mikrop bugün mü orada meydana çıktı? Onu takdir eden, yollayan, çıkararak kudretin sahibine bak sen. Her şeyin sahibi Allah'tır. Allah'a sarıl, Allah kâfi sana!

Onun için, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

⁷ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.172, no:1477; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.406, no:552; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.217, no:1218; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.81, no:731; Deylemî. *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.180, no:2906; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.85, no:16795; Sa'd ibn-i Mâlik RA'dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.407, no:554; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.X, s.375, no:30279; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.76, no:137; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.217, no:1220; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

Câmiü'l-Ehâdis, c.XII, s.345, no:12053.

خَيْرُ الذِّكْرِ الْخَفِيِّ وَخَيْرُ الرِّزْقِ مَا يَكْفِي

(حم. وعبد بن حميد، وأبو عوانة، حب. هب. عن سعد بن أبي وقاص)

(*Hayru'z-zikri el-hafîyyi, hayru'r-rızkı mâ yekfî*) “Zikrin hayırlısı gizli olanıdır. Rızkın hayırlısı da kifayet edenidir.”

Allah'a teslim ol arkasına karışma, bundan sonra da kadere iman et! Kader senin hakkında fakirlik koyduysa, o senin için bir hayırdır. Kader senin hakkında zenginlik verirse, o da senin için bir hayırdır. Kader senin hakkında sıhhat afiyet verdiyse, o da hayırdır; hastalık maraz verdiyse, o da senin için hayırdır. Hepsi hayırdır; iyilik, fakirlik, bilmem ne... Ne olursa hepsi kulunun hakkında hayırlıdır. O kul ona lâyıık, öylesini veriyor.

Mevlam görelim neyler Neylerse güzel eyler.

Çok güzel mısraları var bunların. Okumakta iyi gelir ve bâhusus bunlar ezberlenirse, insanda çok faydalar hasıl olur.

Bu kadar kalsın...

Allah hepimizi affetsin... Tevfikat-ı samedâniyyesine mazhar etsin... Hepimize güzel, canlı, olgun kâmil bir iman nasib etsin... Ve o iman ile yaşamak ve o iman ile de ahirete göçmek nasib ü müyesser eylesin...

Bugün müslümanlar bizim camilerimizi dolduruyorlar, teravihlerimizi şenlendiriyorlar ama bu Ramazan'a mahsus olmamalı! Müslümanın son nefesine kadar devam etmeli!

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ

(الحجر: ٩٩)

(*Va'büd rabbeke hattâ ye'tiyeke'l-yakîn*) “Sana ölüm gelinceye kadar Rabbine ibadet et!” (Hicr, 15/99)

Yakîn'den murat da ölümdür. Ölüm gelinceye kadar insan ibadetle mükelleftir.

En büyük şerefimiz Allah'a kulluk vazifemizdir. Yaptığımız takdirde içimiz de rahat eder, kendimiz de rahat ederiz. Yapamadığımız takdirde içimiz de üzülür, kendimiz de üzülürüz. Dünyalar bizim olsa yine kıymeti yoktur, çünkü arkasından mezar var, mezarda ya cennet var ya cehennem var.

Allah akibetlerimizi hayr eylesin... Tevfikatı samedâniyyesine mazhar eylesin... İman ile yaşayıp, iman ile göçmeyi nasib ü müyesser eylesin...Şunu da söyleyeyim:

Eğer bugün amele tabakası, fakir tabakası müslüman olsalar, memlekette hiç asayiş bozukluğu olmaz. Bugünkü işçi tabakasının, fakir tabakasının çoğunun imansızlığı dolayısıyla gözü zengine dikilmiş, ortalığı alt üst ediyor. İman olsa bunu yapmaz, çünkü takdirine razı olur. Mü'min, müslüman takdir-i ilahiye razıdır:

“—Ne yapayım Cenâb-ı Hak bana bu kadar vermiş.” der. Bugüne kadar gelen fakirlik yok mu dünyada? O kadar fakir vardı, hangi zengine tasallut ediyorlardı? Hiçbirisine tasallut etmiyorlardı. Niçin? Hepsini inanıyordu:

“–Rabbimin takdiridir bu, ne yapayım? Bir lokma bir ekmek, bulursam yerim, bulmasam da aç yatarım.” diyorlardı ve kimseyi de rahatsız etmiyorlardı.

Ama bugünün insanı öyle değil. Gözünü dikmiş yükseğe;

“–Ben niçin böyle zorluk çekeyim?” diyerek Allah’ın takdirine karşı geliyor.

Onun için, ahirette de zor işimiz.

Lillâhi’l -fâtihah!

Mehmet Zahid Kotku

İskenderpaşa Cami

[Bütün HADİS DERSLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

